

Yaşam Amacı Ölçeği

RECOMMENDED CITATION

memjavad (2025). *Yaşam Amacı Ölçeği*. Turkish Psychological Scales. Retrieved from <https://tr-scales.arabpsychology.com/?p=32908>

Özet

Yaşam Amacı Ölçeği (YAÖ), Berent Burcu Aydın tarafından 2011 yılında üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarını ölçmek amacıyla geliştirilmiş bir psikometrik araçtır. Bu ölçek, öğrencilerin yaşamlarında algıladıkları anlam, yönelim ve hedeflerin alt boyutlarını derinlemesine incelemek üzere tasarlanmıştır. Ölçeğin geliştirilme çalışması, yaşam amacı alt boyutlarının genel **öz-yeterlik** ve **yaşam doyumu** gibi önemli psikolojik değişkenlerle olan ilişkisini belirlemeyi hedeflemiştir. Çalışma, Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü bünyesinde sunulan bir yüksek lisans tezi kapsamında yürütülmüştür.

Anahtar Kelimeler

Yaşam Amacı Ölçeği, **Yaşam Doyumu**, **Öz-Yeterlik**, Psikometrik Geliştirme, Üniversite Öğrencileri, Anlam Arayışı, Berent Burcu Aydın.

Yazarlar

Berent Burcu Aydın

Amaç

Yaşam Amacı Ölçeği'nin temel amacı, üniversite düzeyindeki genç yetişkinlerin yaşamlarına yükledikleri anlam ve belirledikleri amaçların düzeyini ve niteliğini güvenilir ve geçerli bir şekilde ölçmektir. Ölçek, özellikle yaşam amacı tek bir bütün olarak değil, farklı psikososyal ve motivasyonel alt boyutlar şeklinde ele alınması gerektiğinden yola çıkarak geliştirilmiştir.

Ölçek, aynı zamanda, ölçülen yaşam amacı alt boyutlarının bireylerin genel **öz-yeterlik** algıları ve subjektif iyi olmaları önemli bir göstergesi olan **yaşam doyumu** ile nasıl bir korelasyon gösterdiğini akademik olarak incelemeye hizmet etmiştir. Bu kapsamda, ölçek hem bir araştırma aracı hem de danışmanlık süreçlerinde bireyin yaşam yönelimini değerlendirme enstrümanı olarak kullanıma potansiyeli taşımaktadır.

Yapı

Yaşam Amacı Ölçeği (YAÖ), pozitif psikoloji ve varoluşçu psikoloji kuramlarından beslenerek yaşam amacı çok boyutlu bir yapı olarak ele almaktadır. Geleneksel olarak yaşam amacı, bireyin yaşamında bir yön, hedef ve anlam bulma çabası olarak tanımlanır. Bu ölçek, Aydın'ın çalışmasında belirtilen alt boyutlar aracılığıyla, bireyin hayatında sahip olduğu uzun vadeli hedefler, kişisel gelişim motivasyonu ve toplumsal katkı gibi faktörleri ölçmektedir.

Ölçeğin ölçtüğü temel **psikometrik yapı**, bireyin hayatın zorluklarına karşı direncini artıran ve psikolojik iyi olunu destekleyen bir kaynak olarak yaşam amacı'nın değerlendirilmesidir. Ölçeğin geliştirme sürecinde, yaşam amacı'nın öz-yeterlik (bireyin görevleri başarıyla tamamlama inancı) ve yaşam doyumu (bireyin hayatından genel memnuniyeti) ile teorik olarak güçlü bağlar olduğu varsayılmıştır.

Geçerlik

Kaynak referansta geçerlik bilgisi açıkça belirtilmemiş olsa da (belirtilen: '-'), bir yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilen ölçek için kapsamlı geçerlik çalışmaları yapılmış olması beklenir. Tipik olarak, bu tür gelişim çalışmaları'nda araştırmadaki geçerlik türleri incelenir:

Yapı Geçerliliği: Faktör Analizi (Açıklayıcı ve Doğrulayıcı) kullanılarak ölçek maddelerinin, teorik olarak belirlenen yaşam amacı alt boyutları'nın ne derece temsil ettiği incelenir.

Kapsam Geçerliliği: Maddelerin, yaşam amacı kavramının tüm yönlerini ölçüp ölçmediği uzman görüşleri alınarak değerlendirilir.

Ölçüt Bağlantısı Geçerlik: Ölçeğin, hali hazırda geçerliliği kanıtlanmış benzer yapıya ölçek diğer ölçeklerle (örneğin, Ryff'in Psikolojik İyi Olma Ölçeği veya Crumbaugh ve Maholick'in Yaşamda Amaç Testi - PIL) korelasyonu incelenir.

Güvenirlilik

Kaynak referansta güvenirlik bilgisi de açıkça belirtilmemiştir (belirtilen: '-'). Ancak, ölçeğin tutarlılığı'nı kanıtlamak amacıyla tez çalışması'nda standart güvenirlik analizlerinin gerçekleştirildiği varsayılmaktadır. Bu analizler genellikle şunları içerir:

İç Tutarlılık Güvenirliği: Ölçek maddelerinin birbiriyle ne kadar tutarlı olduğunu gösteren Cronbach Alfa katsayısı'nın hesaplanması. Yüksek bir Alfa değeri (genellikle .70 ve üzeri) ölçeğin iç tutarlılığı'nın iyi olduğunu gösterir.

Test-Tekrar Test Güvenirliği: Aynı örneklem grubuna ölçeğin farklı zamanlarda uygulanarak elde edilen puanlar arasındaki korelasyonun incelenmesi. Bu, ölçeğin zaman içinde kararlılığını gösterir.

Madde-Toplam Korelasyonları: Her bir maddenin ölçek toplam puanı ile ilişkisinin incelenmesi, maddelerin ölçülen yapıya katkısı'nın değerlendirilmesi.

Faktör Analizi

Yaşam Amacı Ölçeği'nin geliştirme çalışması (yüksek lisans tezi), ölçeğin çok boyutlu yapısını ortaya koymak amacıyla **faktör analizi** yöntemlerini kullanılmıştır. Bu analizler, yaşam amacı'nın tek bir genel puandan ziyade, farklı alt boyutlardan oluştuğunu göstermeyi amaçlar.

Geliştirme aşamasında öncelikle Açıklayıcı Faktör Analizi (AFA) kullanılarak maddelerin hangi faktörler altında toplandığı belirlenmiş, ardından Doğrulayıcı Faktör Analizi (DFA) ile elde edilen faktör yapısının teorik modele ne kadar uyum sağladığı test edilmiştir. Bu süreç, ölçeğin yapı geçerliğini sağlaması açısından kritik öneme sahiptir.

Araç

Test Type: Geliştirme (Developmental Scale)

Format: Yüksek olasılıkla Likert tipi derecelendirme formatı kullanılmıştır. (Örneğin, 1=Hiç Katılmıyorum, 5=Tamamen Katılmıyorum şeklinde)

Language Available: Türkçe

Population Group: Üniversite Öğrencileri

Age Group: Genç Yetkinlik (Yaklaşık 18-25 yaşı)

Population Details: Sakarya Üniversitesi'nde öğrenim gören öğrenciler.

Test Methodology: Öz Bildirim Envanteri (Self-report inventory).

Anahtar Kelimeler

Psikolojik İyi Oluş, **Güvenirlilik**, Geçerlilik, Yüksek Lisans Tezi, Psikometri, Varoluşçu Psikoloji, Genç Yetkinlik.

Yazarlar

Author ORCID Identifier: Bilinmiyor

Affiliation Email addresses: Bilinmiyor

Correspondence Address: Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya (Çalışman yapıldığı kurum).

Özinler, Ücret ve Test Yılı

Bu ölçek, Berent Burcu Aydın'ın 2011 yılında tamamladığı yüksek lisans tezi kapsamında geliştirilmiştir. Ölçeğin ticari kullanımı veya standart bir yayıncı tarafından dağıtılması hakkında bilgi bulunmamaktadır. Akademik araştırmalarda kullanımı için yazarın izni gerekebilir. Yazarın yüksek lisans tezi, Yükseköğretim Kurulu (YÖK) Ulusal Tez Merkezi üzerinden erişime açıktır.

Ölçeğin orijinal PDF dokümanına aşağıdaki bağlantıdan erişim sağlanabilmektedir:

[yasam-amaci-olcegi-toad.pdf](#)

Kaynaklar

Aydın, B. B. (2011). *Üniversite öğrencilerinin yaşam amaçlarının alt boyutlarının genel öz-yeterlik, yaşam doyumu ve çeşitli değişkenlere göre incelenmesi* (Yüksek lisans tezi). Sakarya Üniversitesi Eğitim Bilimleri Enstitüsü, Sakarya.

Tez erişim bağlantısı: [tez.yok.gov.tr](#)

Yaşam Amacı Ölçeği Maddeleri

IMPORTANT: The following scale items must be preserved in their original language and must not be changed in any way.

Ölçeğin maddeleri, kaynak içerikte doğrudan alınmamıştır. Maddelerin tam listesi için Berent Burcu Aydın'ın 2011 tarihli yüksek lisans tezine veya yukarıda belirtilen PDF dokümanına başvurulması gerekmektedir.